

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ (NCMEI)

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ (NCMEI) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಯಿದೆ, 2004 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಅರೆ-ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾತ್ರವು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 30(1) ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವ ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.) ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ. NCMEI ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು:

1. ತೀರ್ಪಿನ ಪಾತ್ರ: ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (MEIs) ಎಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪಾತ್ರ: ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳಿಗೆ (NOC) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಸಲಹಾ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸು ಪಾತ್ರ: ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

20 ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮೇಂದ್ರ ಪ್ರಧಾನ್ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ NCMEI ನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ (ಎನ್‌ಇಪಿ) 2020 ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಅವರು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು.

ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ (MSC) ಪಡೆಯಲು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೊದಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ವಿಳಂಬವಾದರೆ, ಅವರು NCMEI2 ಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗೆ ಸೊಸೈಟಿ ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ಸಂಘದ ಮೊರಾಂಡಮ್‌ನಂತಹ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಮಿತಿಯ ಬಹುಪಾಲು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಆಯೋಗದ ಅಧಿಕಾರಗಳು:

NCMEI ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಮೋಸದ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆದರೆ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕರೆ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದೆ.

ಜಂಟಿ ಸಂಸದೀಯ ಸಮಿತಿ (JPC)

ಜಂಟಿ ಸಂಸದೀಯ ಸಮಿತಿ (JPC) ಎಂಬುದು ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಶಾಸನ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಕ್ರಮಗಳಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಭಾರತದ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ಸಮಿತಿಯಾಗಿದೆ. JPC ಗಳ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆ:

- ರಚನೆ: ಸಂಸತ್ತಿನ ಒಂದು ಸದನವು ಚಲನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸದನವು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದ ನಂತರ JPC ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸದಸ್ಯರು: ಸಮಿತಿಯು ಲೋಕಸಭೆ (ಕೆಳಮನೆ) ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸಭೆ (ಮೇಲ್ಮನೆ) ಎರಡರಿಂದಲೂ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಅನುಪಾತದ ಪಕ್ಷದ ಬಲವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬದಲಾಗಬಹುದು, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

• ಅಡ್-ಹಾಕ್ ನೇಚರ್: JPC ಗಳು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು:

- ಬಿಲ್‌ಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ: JPC ಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತವೆ, ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ ಪಾಲುದಾರರು, ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.
- ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ತನಿಖೆ: ಅವರು ಹಣಕಾಸಿನ ಅಕ್ರಮಗಳಂತಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ದಾಖಲೆಗಳು, ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರನ್ನು ಕರೆಸಬಹುದು.
- ಶಿಫಾರಸುಗಳು: ಸಮಿತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಶಿಫಾರಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಫಾರಸುಗಳು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಸರಿಸಿದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಉದಾಹರಣೆ:

ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುವ "ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ, ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ" ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಇತ್ತೀಚಿನ ಜೆಪಿಸಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಯು ವಿವಿಧ ಪ್ರಮುಖ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ

ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಕೊನೆಯ ವಾರದ ಮೊದಲ ದಿನದೊಳಗೆ ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ರೇಟೆಡ್ ಲಾಂಚ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಮಾರ್ಕ್-3 (HLVM-3)

ಮಾನವ ರೇಟೆಡ್ ಲಾಂಚ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಮಾರ್ಕ್-3 (HLVM-3) ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ (ISRO) ಗಗನ್ಯಾನ್ ಮಿಷನ್‌ಗಾಗಿ ಮಾನವರನ್ನು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಹತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ. HLVM-3 ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

1. ಮೂರು-ಹಂತದ ವಿನ್ಯಾಸ: ಘನ, ದ್ರವ ಮತ್ತು ಕ್ರಯೋಜೆನಿಕ್ ಹಂತಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಪೇಲೋಡ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ: ಲೋ ಅರ್ಥ್ ಆರ್ಬಿಟ್ (LEO) ಗೆ 10 ಟನ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಬಹುದು.
3. ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ತೂಕ: 53 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು 640 ಟನ್ ತೂಕವಿದೆ.
4. ಕ್ರೂ ಎಸ್ಪೆಪ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (CES): ವಾಯುಮಂಡಲದ ವಿಮಾನ ಬೇರ್ಪಡುವವರೆಗೆ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

ಗಗನ್ಯಾನ್ ಮಿಷನ್‌ನ ಮೊದಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲದ ಹಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಇಸ್ರೋ HLVN-3 ಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಯಾನ 2 ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. HLVN-3 ಮಾನವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಹಾರಾಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸುಧಾರಿತ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹತ್ವ:

ಗಗನ್ಯಾನ್ ಮಿಷನ್‌ನ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ HLVN-3 ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನಿಲ್ದಾಣದ (BAS) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಡೇಟಾ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರೂ ಎಸ್ಪೆಪ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (CES) ಸೇರ್ಪಡೆಯು ಮುಂಬರುವ ಮಾನವಸಹಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹ್ಯೂಮನ್ ರೇಟೆಡ್ ಲಾಂಚ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಮಾರ್ಕ್-3 (HLVN-3), ಹಿಂದೆ GSLV Mk III ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಇದು ಗಗನ್ಯಾನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ISRO ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ರಾಕೆಟ್ ಆಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶೇಷಣಗಳು:

- ಹಂತಗಳು: HLVN-3 ಮೂರು-ಹಂತದ ವಾಹನವಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲ ಹಂತ (S200): 10,334 kN ನ ಸಂಯೋಜಿತ ಒತ್ತಡದೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಘನ ರಾಕೆಟ್ ಬೂಸ್ಟರ್‌ಗಳು.

• ಎರಡನೇ ಹಂತ (L110): ಹೈಪರ್‌ಗೋಲಿಕ್ ಪ್ರೊಪೆಲ್ಲೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು (ದ್ರವ ಇಂಧನಗಳು ಮತ್ತು ಆಕ್ಸಿಡೈಸರ್‌ಗಳು) ಬಳಸುವ ಲಿಕ್ವಿಡ್ ಕೋರ್ ಹಂತ.

ಮೂರನೇ ಹಂತ (C25): ದ್ರವ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ (LH2) ಮತ್ತು ದ್ರವ ಆಮ್ಲಜನಕದಿಂದ (LOX) ಇಂಧನ ತುಂಬಿದ ಕ್ರಯೋಜೆನಿಕ್ ಮೇಲಿನ ಹಂತವು 196 kN ಒತ್ತಡವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪೇಲೋಡ್ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು:

- LEO ಗೆ ಪೇಲೋಡ್: ಸರಿಸುಮಾರು 10,000 ಕೆಜಿ.
- GTO ಗೆ ಪೇಲೋಡ್: ಸುಮಾರು 4,000 ಕೆಜಿ.

ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ:

- ಮಾನವ-ರೇಟಿಂಗ್: ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಠಿಣ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮಾಪಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕ್ರೂಸ್ ಎಸ್ಕೇಪ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (CES): ತುರ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಗಗನಾನ್ ಮಿಷನ್:

- ಉದ್ದೇಶ: ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಾಗಿ 400 ಕಿಮೀ ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿಯ ಕಕ್ಷೆಗೆ ಮೂವರು ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಯಾನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು.
- ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲದ ವಿಮಾನಗಳು: CES ಸೇರಿದಂತೆ ವಾಹನ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಆರಂಭಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು.
- ತರಬೇತಿ: ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂದರ್ಭ:

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿ: ಭಾರತದ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಜಿಗಿತವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮೂಲಕ ISRO ಗೆ HLVM-3 ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಲಾಂಚ್ ರೆಕಾರ್ಡ್: ವಾಹನವು ಹಲವಾರು ಯಶಸ್ವಿ ಉಡಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು:

- ಭಾರತೀಯ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನಿಲ್ದಾಣ (BAS): HLVM-3 ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು.
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಯೋಗಗಳು: ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಇತರ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಸಹಯೋಗಗಳು.

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಣಾಮ:

- ನಾವೀನ್ಯತೆ: ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.
- ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ: ಜಾಗತಿಕ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ, ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ತೀರ್ಮಾನ:

HLVM-3 ಮಾನವ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿದೆ, ಸುಧಾರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರವರ್ತಕ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ (CCTNS)

ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ (CCTNS) ಗೃಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2009 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ತನಿಖೆ, ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಲಿಂಕ್ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಪೊಲೀಸ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಗಣಕೀಕರಣ: ಎಫ್‌ಐಆರ್‌ಗಳು, ತನಿಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಲನಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟೈಜ್ ಮಾಡುವುದು.
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡೇಟಾಬೇಸ್: ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ಯಾನ್-ಇಂಡಿಯಾ ಹುಡುಕಬಹುದಾದ ಡೇಟಾಬೇಸ್ ಅನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.
3. ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಗಳು: ದೂರುಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸುವುದು.
4. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣ: ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು, ಜೈಲುಗಳು, ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್, ಪೊರೆನ್ಸಿಕ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಫಿಂಗರ್‌ಪ್ರಿಂಟ್‌ಗಳಂತಹ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಇತರ ಸ್ತಂಭಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಡೇಟಾವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

- ಇಂಟರ್-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಜಸ್ಟಿಸ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ (ICJS): ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಗಾಗಿ ತನಿಖಾ ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ITSSO): ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ತನಿಖೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಲು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸಾಧನ.
- ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡೇಟಾಬೇಸ್ (NDSO): ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಳಸುವ ಡೇಟಾಬೇಸ್.
- Cri-MAC (ಕ್ರೈಮ್ ಮಲ್ಟಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ಸೆಂಟರ್): ಘೋರ ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ-ರಾಜ್ಯ ಅಪರಾಧಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- ಸಮರ್ಥ ತನಿಖೆಗಳು: ಅಪರಾಧದ ಡೇಟಾಗೆ ಸುಲಭ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ತ್ವರಿತ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತನಿಖೆಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ವರ್ಧಿತ ಸಮನ್ವಯ: ವಿವಿಧ ಕಾನೂನು ಜಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

• ನಾಗರಿಕ ಸಬಲೀಕರಣ: ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅವರ ದೂರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸವಾಲುಗಳು:

• ಡೇಟಾ ಭದ್ರತೆ: ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಾಹಿತಿಯ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

• ಅಳವಡಿಕೆ: ಎಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು.

• ತರಬೇತಿ: ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲು ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.

ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳು

ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳು ಅರಣ್ಯ ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ತೇಪೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಮುದಾಯಿಕವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ತೋಪುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ದೇವತೆಗಳು ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಜರ ಆತ್ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಷೇಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

• ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಅಥವಾ ಆತ್ಮಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

• ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ: ಈ ತೋಪುಗಳು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಪರೂಪದ ಮತ್ತು ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

• ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು: ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೇಟೆ, ಲಾಗಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು.

• ಪರಿಸರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ: ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ನೀರಿನ ಮರುಪೂರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

• ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪು: ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ, 1980 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಭಾರತದ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮವು ಅವುಗಳ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

• ಸಮುದಾಯದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ: ಸಮುದಾಯ-ಚಾಲಿತ ಆಡಳಿತದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಒತ್ತು ನೀಡಿತು.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು:

• ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಓರಾನ್ಗಳು: ಇವು ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳಾಗಿವೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿವೆ.

• ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾವ್ಪಾಂಗ್: ಖಾಸಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪವಿತ್ರ ತೋಪು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹೈಡ್ರೋಥರ್ಮಲ್ ವೆಂಟ್

ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ದ್ವಾರಗಳು ಸಾಗರ ತಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಕರ್ಷಕ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸಮುದ್ರತಳದಲ್ಲಿನ ಬಿರುಕುಗಳು ಅಥವಾ ಬಿರುಕುಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಭೂಶಾಖದ ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರು ಹೊರಸೂಸುತ್ತದೆ. ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ದ್ವಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ರಚನೆ:

• ಸ್ಥಳ: ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸಕ್ರಿಯ ಸ್ಥಳಗಳ ಬಳಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಟೆಕ್ಟೋನಿಕ್ ಪ್ಲೇಟ್‌ಗಳು ಮಧ್ಯ-ಸಾಗರದ ರೇಖೆಗಳು, ಸಾಗರ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಹಾಟ್‌ಸ್ಪಾಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಡೆಗೆ ಚಲಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು.

• ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ: ತಣ್ಣನೆಯ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಬಿರುಕುಗಳು ಮತ್ತು ಬಿರುಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯ ಹೊರಪದರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ, ಶಿಲಾಪಾಕದಿಂದ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ದ್ವಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ.

ವಿಧಗಳು:

• ಕಪ್ಪು ಧೂಮಪಾನಿಗಳು: ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲ್ಫೈಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಗಾಢ ಬಣ್ಣದ ಕಣಗಳನ್ನು ಹೊರಸೂಸುತ್ತವೆ, ಚಿಮಣಿಯಂತಹ ರಚನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

• ಬಿಳಿ ಧೂಮಪಾನಿಗಳು: ಬೇರಿಯಮ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮತ್ತು ಸಿಲಿಕಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ತಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಕಣಗಳನ್ನು ಹೊರಸೂಸುತ್ತವೆ.

ಜೈವಿಕ ಮಹತ್ವ:

• ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ: ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ದ್ವಾರಗಳು ಹೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಯಾ ವು ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯ ಮೂಲವನ್ನು

ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ, ದೈತ್ಯ ಟ್ಯೂಬ್ ವರ್ಮ್‌ಗಳು, ಕ್ಲಾಂಪ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸೀಗಡಿಗಳಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

• ಆವಾಸಸ್ಥಾನ: ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಈ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಆಳವಾದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಕವಾಗಿವೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು:

• ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ: ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನವು ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ತೆರಪಿನ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ, ಹೈಡ್ರೋಜನ್-ಸಮೃದ್ಧ ದ್ವಾರಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

• ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ: ಭಾರತೀಯ ಸಾಗರಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಕ್ರಿಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ದ್ವಾರಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಖನಿಜ ಪರಿಶೋಧನೆಗೆ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಆಳವಾದ ಸಾಗರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ:

• ಆಸ್ಟ್ರೋಬಯಾಲಜಿ: ಜಲೋಷ್ಣೀಯ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇತರ ಸಾಗರ ಪ್ರಪಂಚಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗುರುಗೃಹದ ಚಂದ್ರ ಯುರೋಪಾ ಮತ್ತು ಶನಿಯ ಚಂದ್ರ ಎನ್ಸೆಲಾಡಸ್.

• ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಒಳನೋಟಗಳು: ಈ ದ್ವಾರಗಳು ಭೂಮಿಯ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಖನಿಜ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

•

ಗಂಗಾ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್

ಗಂಗಾ ನದಿ ಡಾಲ್ಫಿನ್ (ಪ್ಲಾಟಾನಿಸ್ಟಾ ಗಂಗೇಟಿಕಾ), ಇದನ್ನು ಸುಸು ಅಥವಾ ಶುಶುಕ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಂಗಾ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ, ಮೇಘನಾ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಪುಲಿ ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಆಕರ್ಷಕ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

• ಗೋಚರತೆ: ಈ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂದು, ಚಾಕೋಲೇಟ್ ಕಂದು, ಗಾಢ ಬೂದು ಅಥವಾ ತಿಳಿ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ಚೂಪಾದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉದ್ದವಾದ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ಮೂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಏಖೋಲೇಷನ್‌ಗೆ ಬಳಸಲಾಗುವ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು ಬಹುತೇಕ ಕುರುಡಾಗಿರುತ್ತವೆ1.

• ಗಾತ್ರ: ವಯಸ್ಕ ಪುರುಷರು ಸುಮಾರು 2.2-2.6 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿದ್ದರೆ, ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತವೆ.

• ಆವಾಸಸ್ಥಾನ: ಅವರು ಸಿಹಿನೀರಿನ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ.

• ನಡವಳಿಕೆ: ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ಗಳು ದೋಣಿಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ನಾಚಿಕೆಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ 5-30 ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಸ್ಥಿತಿ:

• ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ: ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಅನ್ನು IUCN ಕೆಂಪು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ "ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ" ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ನಷ್ಟ, ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಸಿದಿದೆ.

• ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ: ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಈ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

• ಉಪಗ್ರಹ ಟ್ಯಾಂಗಿಂಗ್: ಡಿಸೆಂಬರ್ 2024 ರಲ್ಲಿ, ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್‌ನ ಮೊದಲ ಉಪಗ್ರಹ ಟ್ಯಾಂಗ್ ಅನ್ನು ಅಸ್ಸಾಂನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ಉಪಗ್ರಹವು ಅವರ ಕಾಲೋಚಿತ ಮತ್ತು ವಲಸೆಯ ಮಾದರಿಗಳು, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

• ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಡಾಲ್ಫಿನ್: ಭಾರತದ ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಸ್ಸಾಂ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಆರಣ್ಯಕ್ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ನೇತೃತ್ವದ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ವಿಶಾಲ ಪ್ರಯತ್ನದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವ:

• ಪುರಾಣ: ಗಂಗಾ ನದಿಯ ಡಾಲ್ಫಿನ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಗಂಗಾ ದೇವಿಯ ವಾಹನ (ವಾಹನ) ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾವರಿನ್ ಗೋಲ್ಡ್ ಬಾಂಡ್ ಯೋಜನೆ

ಸಾರ್ವಭೌಮ ಗೋಲ್ಡ್ ಬಾಂಡ್ ಸ್ಕೀಮ್ (SGB) 2015 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ಬೆಂಬಲಿತ ಹೂಡಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಭೌತಿಕ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

• ಸರ್ಕಾರಿ ಸೆಕ್ಯುರಿಟೀಸ್: SGB ಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಸೆಕ್ಯುರಿಟೀಸ್ ಆಗಿದ್ದು ಗ್ರಾಂ ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI) ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಹೂಡಿಕೆಯ ಮಿತಿಗಳು: ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ (ಏಪ್ರಿಲ್ ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್) 1 ಗ್ರಾಂ ಮತ್ತು 4 ಕಿಲೋಗ್ರಾಂಗಳಷ್ಟು ಚಿನ್ನವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ಬಡ್ಡಿ ದರ: SGBಗಳು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 2.5% ರಷ್ಟು ಖಚಿತವಾದ ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ, ಎರಡು-ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ತೆರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು: SGB ಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಂಡವಾಳ ಲಾಭಗಳು ತೆರಿಗೆ-ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆ-ಸಮರ್ಥ ಹೂಡಿಕೆಯ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಸುರಕ್ಷತೆ: SGB ಗಳನ್ನು ಡಿಮೆಟೀರಿಯಲ್ಯೆಸ್ಡ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಅವು ಭೌತಿಕ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

- ಅಕಾಲಿಕ ವಿಮೋಚನೆ: ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, RBI SGB 2017-18 ರ XII ಸರಣಿಯ ಅಕಾಲಿಕ ವಿಮೋಚನೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿತು, ಹಿಂದಿನ ಮೂರು ವ್ಯವಹಾರ ದಿನಗಳ ಸರಾಸರಿ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ವಿಮೋಚನೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ₹7,673 ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸಂಭಾವ್ಯ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ: ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಹಣಕಾಸಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಿಂದ (2025-26) SGB ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವ ವರದಿಗಳಿವೆ.

ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ:

- ನೀಡಿಕೆ: SGBಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸ್ಟಾಕ್ ಎಕ್ಸ್ಚೇಂಜ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್: ಹೂಡಿಕೆದಾರರು ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು KYC ಅನುಸರಣೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ PAN ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.